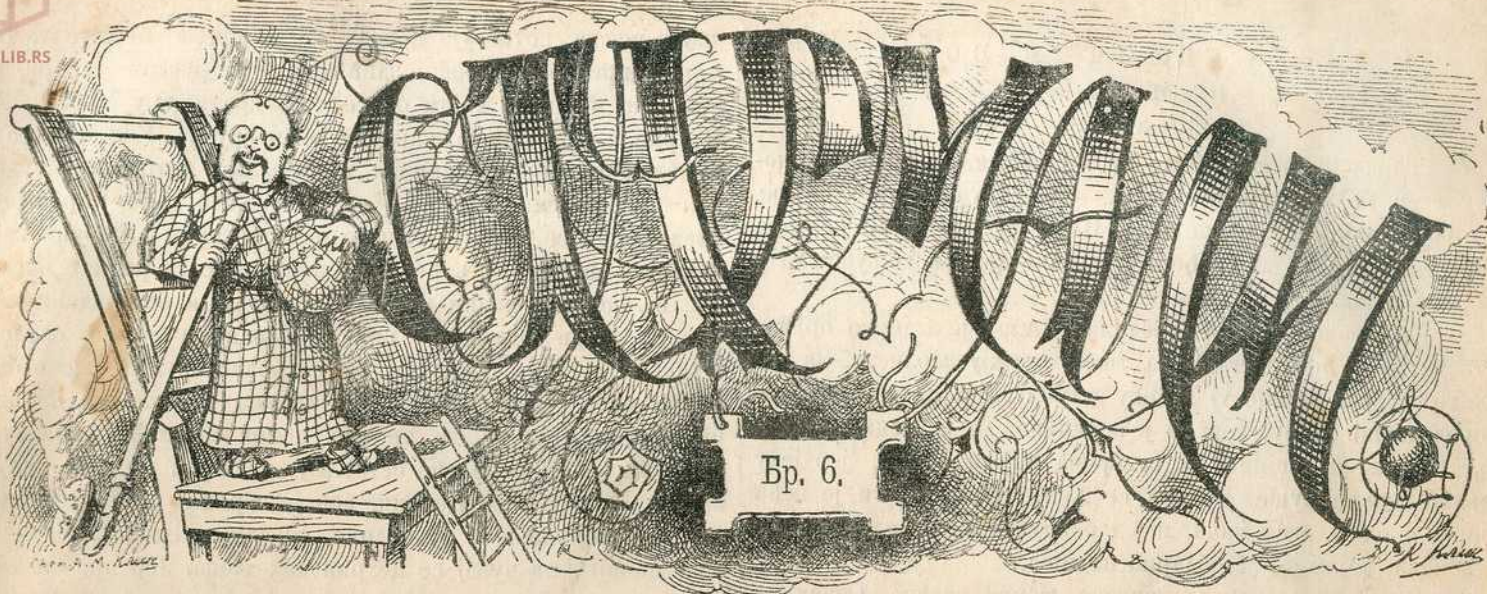

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

Бр. 6.

УРЕЂУЈЕ З. Ј. ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ПРВА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПЛАЈЕВИЋА

ГЛАВНИ САРАДНИК:
А Б У К А З Е М.У НОВОМЕ САДУ
25. АВГУСТА 1878.ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

В И Д' О С А М Г А . . .

Вид'о сам га, браћо мила,
После осам стотин' дана;
Глава му је светитељски
Чистим сребром обасјана

Око му је и сад ведро;
Образи се још румене, —
Као одсев оне крвце
У србинству пролирене.

„Шта ми ради мило срцство?“
Није пито, — није могло.
Ал из ока његовога
Читао сам врло много.

Кад сам пош'о међу нама
Једна мала суза стоја,
Не могу вам право рећи
Да-л' његова, или моја.

То је мор'о поздрав бити
На све стране где су браћа.
— Прим'те поздрав, — он је кадар
Да вас крепи и ојача!

3.-1. 1.

П Р Е Д Л О Г.

Са обзиром на то што је у Босни велика кубура са ситним новцем, а ни ми га колико нам треба немамо, те се већ помишља да се нови сексери кују, —

Са обзиром на то, што би овај новац имао мисију да прикује Бошњаке за Андрашијеву политику, —

И са обзиром на то што сви Бошњаци не знаду читати, —

Предлаже Стармали да се при ковању нови сексера у место натписа употреби ребус: једно С и затим један ексер. Тако би и слепац напипати могао шта тај новац значи.

Једукалички роб.

(Од М. Јокајича.)

(Продужење.)

Тирском битком звали су тај победни дан, кад је полумесец надбио турску војску, — а то по имену реке Тире, у које долине се битка била. После битке позвао је Кара Мустафа к себи кнеза Ђорђа, загрлио га је и пољубио га у браду и назвао га сином својим.

— Твоје је име „Победилац“. Алах је изабрао оружје твоје, да се име његово на твоје оружју заблиста. За велике заслуге не очекуј велику награду, јер си је већ унапред добио. Жену, која ти је вереница. То је жена од оних ретких жена којима су отворена рајска врата, јер је у њима мушка душа. Поноси се њиме! Она нек ти је већа дика и од златна мача, и од бончука, и од владалачког калпака, којим те је обдарио падиша.

И Ђорђе се одиста поносио женом својом. Озрачена бојном светлошћу беше она лепша од најлепшег женскиња на свету; јуначка њена душа, бескрајна њена љубав обасјала је њено лице, као неко небеско створење.

— А сада чуј моју заповед, рече велики везир. Пред тобом је варош Цехрин, твоја ју је војска опколела: из ње не може нико утећи. — Султан, (алах га поживео сто година!) ово ти заповеда. Сво мушкиње, које је у овој вароши, мораш погубити, а женскиње у језеро бацити; куће мораш попалити и земљом сравнити, да не остане ни једнога зида, ни једнога свода. Јер то је та варош, из које онај ветар дува, који козачке заставе према Москви лепрша. Ова варош одвраћа цео козачки народ од њиног старог савезника, од високе порте, која му сваку слободу даје, а привлачи га Москву, угњетачу његовом.

Ђорђе је погнуо главу: — ал ипак је то тешка помисао, сво мушкиње погубити, сво женскиње потопити! Велики везир читао му је на лицу ту мисао. Па му се приближи срцу.

То је и заслужио сво мушкиње и сво женскиње у свој вароши. Они су незнабошци и отровници, они од пакленог огња праве пиће, које изгледа као зелена вода, а ко то пиће у себе успе побеси се, полуди, одбије се сам од себе, па не може више да се нађе, а ђаво се усели у њега па из његових уста говори. Козаци беху до сада слободан народ, ово паклено пиће начиниће их глупим робовима. Досад беху поштени људи, од сада ће бити вероломци. Цехрин је гњиздо бесрамна проклетства. Згњечи га за рана! Његове жене поквариће цео народ; јер оне мећу руменило на своја лица; хаљине своје задижу доле преко колена, а горе спуштају их ниже рамена! оне играју и певају и тако намамљују људе. Не праштај живота ни једној! Они су из пакла заузели радост својим данима, нека је сада плате! Оне не доје своју децу, већ им турају у уста крпетине зачињене дремком и опојем, зато већ и у дечијим жилама тече сотонина крв. Ту се више не поштују светитељи. У недељне у свечане дане измеђују жене мужеве, а мужеви жене, па се диче ко више прстења на руци има!

Ђорђе је и на то тихо махао главом. Па зар за то сви да погину!

— Сине мој драги; рече велики везир. То је ратно правило, кад ступаш напред, за леђи не остављај непријатељске вароши. А ти мораш журно напред поћи: док

наша војска потискује цареву војску према Берјетену, ти мораш препловити реку, заићи за леђа руском табору, и пресећи му пута којим би се могло вратити у Москву. А Цехрин је стовариште непријатељског оружја. Кад се ти сад приближиш они ће закопати оружје, пра и топове; људи који су за пушку обући ће се онако како да те преваре, младићи ће се обући у женско одело, старци ће обући калуђерске мантије, везаће ноге, направиће се роми и богалји, па ће тако изићи преда-те плачући и богорадећи. А чим би се ти одмакнуо, они би побацили лажно одело, штаци и повезе, повадили би законано оружје; жене би опиле људе да забораве задану ти реч и заклетву, па би их напујдали на те, да те као прето иза леђа нападну. Опет ти велим сине, не остављај за својим леђима таку варош, која се зове Цехрин, већ је збриши дланом својим са лица земљиног, а развалине назови именом „Недам“. Али понајвећма чувај се цехринских жена. Јер пре би ти желио да се сретеш са гладним тигром, него са њима; јер тигар би ти појео само тело, а цехринске жене појеле би ти и тело и душу! — Кад видиш литију е ти се приближује, а ти напуни топове своје гвозденим клиновима и ђуладима које ланци везују, тако их збриши кад ти на домет дођу, јер само ако осетиш мирис мошуса којим су им мараме заражене, онда си већ припао.

Ђорђе се само смешио.

А сад велики везир заиће с оне стране где је Ђорђе најосетљивији.

— Ђорђе Хмјелници! У овој је вароши био сахрањен твој отац Богдан. Сахрањен је био у саборној цркви, поред олтара, како и заслужује. На гробу му је била велика мраморна плоча, а та је била пуна исписана славним делима оца твога. А кад је падиша (алах му главу заштитио) тебе подигао на камилињу коју на место бунтовника Дороженка, онда су Цехринци раскопали гроб Богданов, са плоче су избрисали опис дела његових, а тело су му обесили на вешала метувши горе натпис: Ово је престо кнеза Хмјелницкога“.

Ђорђе срдито удари ногом о земљу. — Оборићу је у прах и пенео, ту безбожну варош!

— Ал ни тога не беше доста. Кад је тебе у Оцакову владика за кнеза прогласио и светим миром помазао твоје и жепе ти чело, тог је дана цехринска женскадија направила две лутке које је на магарцу везане носила кроз целу варош; једна је лутка била обучена у поповску мантију, на поповски шешир била је натакнута круна од хартије; друга лутка имала је женски облик и вешац од сламе на глави а лице јој је било свакојаким блатом испрескано; око тих лутака играле су жене и деца певајући подругљиве песме и ногама бацајући прах на њих; на леђима једне лутке било је написано „Ђорђе“, а на леђима друге „Јеленка“.

— Сатрћу их, уништићу им и дете у колевци! дрекну Ђорђе Хмјелници као бесомучан, ударајући песницом по мачу свом. Ни потоп, ни огањ, ни куга не би их могла брже истребити него што ћу то ја учинити.

Па ухвати Јеленку за руку, повуче је за собом, да се испуне они огромни снови из једукалачке тамнице.

IX.

Варош попалити, — до основа је порушити. — пролити море од крви, — женскадију у води утопити! — Оживише му снови.

Ту је већ био пред капијама поворене вароши Цехрина.

У вароши која је сад била осуђена на смрт, брујала су звола, — оглашујући смрт вароши и свега јој становништва.

Изиђоше пред њега часне седе старине, на челу им владика и попови; они беху изаслани да беседничким својим даром дотакну срце његово да се сети бога и христјанске љубави, па да опорече грозну заповед. — То беху одиста часна лица, али Ђорђе се сетио очиног гроба и вешала па их одби од себе.

Не дам милости. Цехрина нема више. На овоме месту биће гомила пра и pepела, а та ће се гомила звати: „Недам“. — Не дам милости.!

Старци се врнуше, а за њима дођоше деца. Читава литија од самих ситних, мајунских људи. Девојчице и мушкарци, у циглој, кошуљи босоноги, држећи у рукама зелене гранчице. Оне стадоше у ред пред њим, па онда клекоше пред ногама његовим, подигоше своје склопљене ручице: нису знали слаткоречити, — али су га знали таким очима погледати, да би од тога погледа омекшала и камена стена. Али Ђорђе не омекну.

— „Не дам“! То је име вашем гробу. Идите кући да умрете.

А сада дође највештији говорник, приступи му његова добра Јеленка. Пале му око врата са свога седла нагнувши се на њ. У очи му је упрла своје сузне очи, тако га је молила да буде милостив овој вароши и овом народу, који је осудио на смрт.

Ђорђе је гледао како се котрљају сузе низ њено лице, а свака суза не да му је загасила, већ још је већма подпалила пакао, који му у срцу горијаше. То су лице они блатом прскали! И онда су се сви смејали: сада нека сви плачу!

Отиснуо је од себе милостиву Јеленку загрмивши и њој кобну реч: Не дам!

Наједаред зачу се сад весела свирка тамо од Цехрина. Кроз капију изиђе руља жена, а прате их свирачи са тамбурама, врулама и таламбасима. Хаљине су им доле задигнуте више колена, а горе су спуштене ниже рамена: да се и ноге и руке могу слободније кретати при веселом плесу. Оне играјући дођоше пред Ђорђа. Дуга коса им је расплетена, коса плава, смеђа, црна и црвенкаста, — на главама цветни венци и злаћане капице; и у устима носиле су цвеће. — на прстима им пуно прстења.

У сред ове руље дизао се један паланкин; направљен је био од тешке свиле са златним везом; таке су биле и завесе које су се спуштале од горе доле; а носиле су га на рамени дванајст лепотица, обучене у рухо сиренско, у рухо девојака морске пене, које човеку умље заноси.

Ево опет једног сна да му се испуни!

Ђорђе је осећао како му мозак кипи, кад му се ова руља приближила. Он је већ заборавио на савет великог везира: напуни топове своје гвозденим клиновима, тако их збриши кад ти па домет дођу. Он је пустио да му се приближе још већма. И велики везир право је имао. Чим је до њега допрљо мирис мошуса из њихових марама, тог маха Ђорђе већ није био свој: узверио је очи у тај паланкин, којег ношаху дванајст нимфа, једна, лепша од друге, једна дивнија од друге. Али баш као оно што звезде ишчезну кад се сунце роди, тако ишчезну махом сва њихова лепота

кад се размакоше свилне завесе на паленкину, — а испод њих изиђе госпоја вароши Цехрина у свој лепоти својој.

На тај поглед Ђорђе кликну; — а Јеленка врисну јаој боже и богородице!

Јер то беше Цитбара.

Та вилинска лепота. И она ступи пред Ђорђа и паде нице на земљу пред ногама његовим.

У тај мах Ђорђе је заборавио на све: и на своје кнежевско достојанство, и на заповед великог везира, и на обесчашћене кости оца свога, и на Јеленку анђела хранитеља свога; скочио је с коња, доскочио је до слике оне која је још на земљи лежала, подиго ју је горе, притиснуо је на своје груди, именом је позивао, у дивној страсти изљубио јој је и лице и очи и уста; „Само кад сам те нашао! Сад си моја! Сунце моје! Животе мој! веренице моја!“ (Свршиће се.)

Како се у старо време женило.

Био један краљ, па је имао јединицу кћер, која је била тако лепа мудра и васпитана, да јој се глас нада-леко чуо.

Кад јој је дошло време да се уда, а она (тако лепа и мудра и васпитана) закључи у себи, да само за онога пође, који би кадар био навести је да му у очи каже: лажеш!

На тај глас ишли су разни краљевићи и кнежевићи, а после и други, који су чули да се она са лажовима воле разговарати, надајући се да ће се преварити и коме казати да лаже; и тако да ће доћи до краљеве кћери.

Ово дочује и један грчки младожења који је прилично знао сукати и лагати, па науми да и он иде препирати се са краљевом ћерком. Што је Грк наумио, то је и учинио; — елем крене се на пут.

Путем идући стигне једно свињарче, па пошто му је божију помоћ назвао, упита га:

Грк. Синко, куда тераш свиње?

Свињар. Куд се главом кренуле.

Грк. А од куда их тераш?

Свињ. Од куд репом машу.

Грк. А чији си ти?

Свињ. Чији и свињи.

Грк. Море, дијете, ти си из много пећи хлеба јео.

Свињ. Боме нисам га на сунцу пекао.

Грк. Ао дијете, убио те бог!

Свињ. А тебе, господару помогао!

Грк оде даље, али једнако је премишљао о свињарчету и нашао је себе кривца, што му је рекао да га бог убије — зато врне натраг и повиче свињарчету: „Хеј!“ — вели — „не постигла те моја реч!“ а дете му одговори: „ни тебе моја!“

Грк, изненађен оваким одговором, врати се детету и каже му куда и зашто путује, па га позове да с њиме пође и да за њега девојци лаже, и обећа му три дуката ако девојку наведе да му каже: лажеш!

Свињар пристане на погодбу и крену се на пут. Идући путем хоће Грк да проба дете, и рече му:

Грк. Дијете, био сам ти код оца.

Свињ. Имао си и вод кога.

Грк. А знаш ли да ти је умрла мати?

Свињ. Па зато се родила.

Грк. А на даћи заклали су краву.

Свињ. Боме неће мачку.

Грк. Па је кравију главу појело псето.

Свињ. Под ногама је нашло.

Грк. Зато су псето убили.

Свињ. То му се први пут десило.

Грк. Ал сви су они живи. Ти мислиш да сам ти истину казао.

Свињ. А ти мислиш да сам ти веровао.

Грк махне главом па ућути. — Кад су доспели краљевом двору, ишета пред њих краљева кћи носећи у руди голему главурду купуса (какве ни у Футогу нема) па запита свињара:

— Јеси ли видио, момче, оваку главу купуса?

— Е, вели, госпо девојко, то није ништа. Ту би главу наш попа, на још са карманадлом, могао сам појести. Али у мог оца башти таки купус роди, да на једној главици дванајест ковача кују.

— Е то је добро! — одговори краљева кћи.

— Није ни добро.

— А за што?

— Од те главице направило се силно ђубре, па је мој отац имао посла целе године, док је ђубре на њиву изнео.

— Па то је баш добро.

— Није ни добро.

А за што?

— На мог оца њиви у место жита нарасла за годину дана читава шума.

— Па то је тек добро! Шта мислиш толика дрва!

— Није ни добро.

— А како то не би било добро?

— Мој отац ономад отиде у шуму да донесе сувади, да нам мати испече цицваре. Купећи дрва изненада лапи га један медвед с леђа, а овај те тамо те овамо док се није искобељао, те меду пуф будом по рену. Медвед наже бегати а и испод гриве испаде му једна цедуља, а у тој цедуљи писало је да је твој отац у мога оца чувао свиње.

Краљева кћи увређена плану као муња и рече: „лажеш, хуљо једна!“

Свињар се насмеши: Та ја сам и хтео да лажем.

Сад већ краљева кћи није имала куда него је морала пружити своју руку — ал не Грку — већ нашем свињарчету. Али тиме се ова приповетка не свршује, при крају је много смешнија. Ако би ко, беспослен, хтео и крај да јој чује, нека ми дође па ће коју чашу вина испразнити а и сит ће се насмејати.

Прибележио Лаза Кнежевић.

Чивутски сокак

Довео отац малог Божу из Пакраца у Нови Сад, па га је водио по новосадским улицама да се шеће. Кад су пролазили румаринским сокаком и покрај позоришне зграде, запитаће Божа:

— Је ли, бабо, је л' ово чивутски сокак!

— Није синко, чивутски је сокак далеко одавде.

— Па да шта тако смрди?

Аб.

Ибриша и Салко.

(Волели се малко.)

У сарају Азиса Абдула
Триста шесет и некол'ко була
Свака живи да онај дан туби
Кад је султан у години љуби.

Један пољуб у години целој
И не стане на усници врелој:
Јадне буле затворене уде,
И за чешћим пољубцима жуде.

А највише црнојка Ибриша
Од свих була и лепша и виша,
А претанка у појасу своме —
Цео сарај поноси се њоме.

Ма на што јој цела дика њена
Кад не може да буде грљена,
Ко што жуди као што би хтела
Кад би могла и када би смела,

Пред сарајом болта се извија
Пред њом шеће Салко болтација,
Ибра гледа па у себи мније,
Што л' ме Алах њему дао није.

И базрђан целебија Салко
На сарај би погледао малко,
Ибру гледа а у себи мније
Што л' је Алах мени дао није.

Мрак се вата појца свету грози
А Салко се по Босфору вози,
Босфор вали пирка царев сарај
Ибра гледа срце јој се пали.

Салко чамац притерива крају,
Она смиче прозор на сарају
Па шапуће: болтација Салко
Причекај ме у загрљај малко.

Салко руке пут Ибрише диже
А она му у наручје стиже,
Ма се чамац заљуља у мору
А таласи на дно га обору.

Оста Ибра са Салком у води
Па се грле али им не годи;
Алах спази па му жао било
Те их мету пророку у крило.

З. Ј. Јовановић.

Распис.

Овим се расписује награда ономе, који погоди, које ће дете из главне основне или више девојачке школе у Новом Саду прво упасти у ону дубоку, цигљама постављену и незаграђену јаму, што је три корака удаљена од школе и крајеви јој травом обрасли, да дете лако не опази.

Награда је парчизама, које ће својеручно направити надзиратељ црквено-школски.

Један забринут отац.

СУЛТАН. Бре комшија, ти се мени увек кунујаше да ћеш хранити мој интегритет. А гле шта сад уради, узео ми два детета моја!

А—и. Ћути комшија, ти то не разумеш. Та нисам ја узео ову децу да им будем мати. Већ само да их надојим мало тержекешким млеком. А после како буде суђено.

Лепа слика будућности.

Премето си преко своје
Грбине
Много штошта тужан, болан
Србине.
Зато ти се и награде
Справљају:
Лепе с' слике будућности
Јављају.
Синке шиљеш у Маглаје
Добоје,
Својом крви да пољане
Обоје.
А надежде да се дешше
Допуне:
Ћерке шиљеш у клостере
— У дувне.

Господину Панти Срећковићу у Србији.

Да ли је српска штампа слободна или није, ја то не знам, макар да сте ме истакли пред скупштином за сведока у тој ствари.

Али да људи воде порекло своје од мајмуна о томе се све већма уверавам.

Дарвин.

Лозинка.

Посланици за Хрватско словенско далматински сабор већ су изабрани. Али многи се међусобно не познају. Не би згорег било имати какву реч која би се кас лозинка, парола употребила, па да се колеге тако на први мах познаду.

Ако ко не зна шта паметније, ја предлажем за ту сврху реч: Делегација.

Мартин из Загреба.

Шетња по Новом Саду.

V.

Ево већ дође време да се започињу школе и де-
чица већ пуна радости купују букварове, писаљке,
прописеве и алве, и у невиности својој туку се по
Николајевској порти. У блаженој наивности својој
украде некоје од оца и матере по који сексер, те ку-
пује бич и бонбоне; а новце што је за књиге добило
у безазлености својој потроши на медене колаче и оде
у панораму. Некоје пуно стида и скромности пуца
вашке на Чивуте, што рите купују и нежно срце де-
тиње налази највеће насладе, кад се блатом баца на
мимопролазећег каквог штучера или попу. То вам је
најсретније доба у човечијем животу и буди у нама
рајску успомену на оно блажено време, кад смо и ми
таки исти били, а ни сада нисмо бољи. Школе се дакле
отварају, учитељска се места попуњују а цепови ис-
пражњују; сада ће се опет започети учити букви аз-
ба; учиће се »domine quare, подер'о чизме па иде
на саре.“ Ми имамо у нашој вароши две велике гим-
назије: једна је код саборне цркве, а друга у Алмуз-
линовој кафани. Она кућа т. ј., где је била Алмузли-
нова кафана купљена је за мађарску гимназију. Добро
би било, да су и неке кафанске реквизите откупили,
јер би и за школу могле од користи бити: тако би
се на билијару са куглама могли демонстрирати
физички закони о одбијању снага; флаше и чаше
би могле послужити, да се тумаче хидростатични за-
кони; кеови би се могли употребити место старих
и из моде већ изишавших виргазова и шпањолске
треске; она помрчина, која је увек у кавани тој би-
вала, могла би се употребити за „камару обскуру“;
карте би се могле употребити — кадгод за „преве-
ранс“, а кадгод за „фарбл“; они гости, што су тамо
до зоре провађали, могли би се употребити — — по,
шта мислите, драги читаоци, би ли се и они могли
на што употребити?

Осим основних школа и гимназија имамо ми у
Новом Саду још и нашу вишу девојачку школу, која
је основана услед молбе многих наших новосадских
госпођа, управљене на народни сабор. Да неке од тих
госпођа нису из себичне намере молбеницу ту на
сабор шиљале, томе је најбољи доказ, што оне своје
кћери у ту школу и не шиљу, него досађују ту-
ђим заводима, а нарочито некаквим мађарским
калуђерицама, које су ових дана отвориле овде
девојачку школу за учење и васпитавање српских
девојчица!!!!... Молим штампарију да све „уди-
вительне“ своје, дебље и тање, поређа овде једно до
друго. *)

Та калуђеричка школа отворена је истина тек
јуче, али многе новосадске госпође већ знају много
да приповедају, како се у тој школи ванредно добро
учи и како наша српска виша девојачка школа није

*) Ја сам почео да вадим из сандука „удивительне“,
ал' су се и оне од чуда, што српске матере дају
своју децу мађарским калуђерицама на
васпитање, тако „удивиле“ и укочиле, да не могу
да се макну. Кад опет дођу к себи (т. ј. удивителне
или матере) ја ћу онда покушати наново. Слагачи.

ни налик на њу. За то неке и кортешују код роди-
теља, које имају женску децу, да их шиљу тамо, па
ће научити и шта је цар вечерао, јер калуђерицама
одећ на срцу лежи, да се српске девојчице што боље
образују у српском и чистом женском духу. С тога
наша виша женска школа оста ове године слабије по-
сећена, но ми се надамо, да ће наша интелигенција,
наши адвокати и саборски народни посла-
ници (који су се на карловачком сабору за ту школу
и заузимали) својим добрим примером предходити и
другима тиме показати, шта им ваља чинити.

Аб.

К о к и ц е.

„Num. L.“ доказују да Хаџи Лоја није слепо оруђе
турске владе. Јер му је Филиповић отворио очи.

Кад су прошле недеље почели свуда без разлике фор-
шпане купити за Босну, онда су се чаше Чивути тако раз-
љутили, да су опсовали и Egyenlőség i Gleichberechtigung.

Из Земуна јављају да се српска општина сада налази
у потпуно здравом стању. Али зато су ипак за председ-
ника изабрали — доктора.

Госпа Лудићка. А зар ћете ви и ове године узети
Ђаке на квартир?

Госпа Мудрићка. Јо драга, морам. Јер ко би ми
чувао кћер кад нисам код куће. (Н. Л.)

Филиповић, вели се, тера пизму против Срба у Босни,
што му ови нису изишли онако на сусрет како је он ми-
слио. Не би згорег било том неотесаном свету послати на
поклон неколико примерака Galantom-а и Complimentirbuch-а.

75. број „Тем. Гласника“ вели да је чуо нешто зло из
Србије, — али не ће да каже. Наравно, што се год зла
на Србију измислити могло, то је већ све исказао. Сад га
је већ и фантазија издала, па се за невољу прави интере-
сантим.

Исти Гласник проноси по свету, како се руски офи-
цири стице носити српске ордене. Али то прија Србину
кад таку вест чита први пут у „српском“ листу и нигде више!

Проклето дериште! шта ме је опет јутрос пи-
тало. Пита ме: Је-ли, тата, — кад би Турци
дошли к нама да праве ред, а ми кад би се бра-
нили, би-ли и они нас звали бунтовницима?

Кикиндском десничару.

Много хтео, много започео,
Час изборни њега је помео.

Мудрост мајстор Дидина.

И то ми је срећа нека
 Кад донесе жена дара —
 А овамо целог века
 После чантра, приговара
 То је моје, и то... и то...
 Та моја је кућа цела,
 Ти си твоје све проскито,
 Све сам, море, ја донела!...“
 А покушај једну реци,
 Једну реци — па утеци....

То је знао мајстор Дида,
 Кад је жену с талом дов'о,
 Напред знао, па је Дида
 За то лепо измудров'о:
 Донесем ли мираз дома
 Не ћу друкче проћи ни ја;
 Та свака је жена лија,
 Биће бруке, граје ома...

— Док женино не просвира
 Ни у кућу уш'о није —
 „Нек ме после не „трумбира“
 Да њезино Дида пије!...“

Августа 1878.

Блажн.

Абуказемова писма.

Ш.

Драги мој „Стармали“!

Терет мати, одоше солдати,
 Ћути, ћери, доће калуђери.
 Нар. песма.

Све што је младо и здраво оде у Босну, а остадосмо само ми матори и јектичави, да радимо дневне послове: да вршемо, копамо, продајемо лубенице, варамо на рифу, трујемо свет, остајемо за порцију дужни, картамо се, пијемо, тучемо се, шпекулирамо и да беремо бостан; јер они који одоше у Босну ти су већ извршили, ископали, истрговали и обрали бостан. Данас су таква времена наступила, да се млад човек радовати и хвалити бога мора, ако је на једно око ћорав, шантав, тесногруд, кљакав и ако пати од шуљева, јер онда је сигуран, да неће бити одведен онамо, где место кише падају зрна од олова, и где место душека и јастука има тврду земљу и камење, а место јоргана ведро или облачно небо. Ово је врло рђаво не само по њих, него још већма по наше лепе и миле госпоћице и друге девојке, јер шта им у том случају преостаје: или да се удаду за маторог и јектичавог (а то је зло), или да се никако и не удаду (а то је још горе). За то се сада и не чује да има гдегод сватова, или ако за које сватове чујеш, а оно су били у пет сати ујутру (а онда већ знамо, кол'ко је сати!).

Са бојнога поља не чују се никакве нове вести. Наша је војска отишла, да уреди Босну, да доведе у њој ред. То уређивање Босне пошло им је за ру-

ком, јер ено у Сарајеву уређују „Босну (и кажу, да је већ изишло неколико бројева). Добро је онај у „Застави“ приметио, да се ред у Босни доводи врућим и хладним оловом), (танадима и штампарским словима). Кажу да има доста штампарских погрешака, тако место Маглај, стоји Макљај! Умољавамо наше читаоце, да ову погрешку (ако могу) поправе. Премда ми држимо, да ће тамо бити и других већих погрешака! Андрашија је дакле рђав слагач. И код Добоја дошло је до боја, у место дугачких „лојдових“ чланака о томе, доста је само прочитати листу рањених и убијених. Врло је интересантно читати: —ић, —вић, —ев, —ов, —евски, —овски ит. д., бар човек види каквих има разних презимена. . .

Ономад у 132. бр. „Заставе“ пише један брат, како је правник Ладислав Тот погубљен, па вели даље: „Погубљени је одмаширао у Босну и т. .“ Дакле и погубљени могу да маширају! Ти видиш дакле, да се у Босни чуда догађају. За то немој ништа да те изненади, ма какве гласове оданде да чујеш.

Ово ти писмо пишем у највећој хитњи — чека штампарски шегрт — за то опрости што је тако кратко, а други пут ће се отегнути као ред кола, што одоше јутрос у Босну.

Твој

Абуказем.

Госпоја доминовица и патер Гвардиан.

Госпоја диминовица у Б — као удова, и побожна жена, врло је лепо са патер гвардианом живила а имајући слугу Србина Макарија, пошаље по њиме један пар ћуркова истоме на поклон.

Доминовица очитала је слуги, какоће казати г. гвардиану — али слуга глунав као слеме, док је до манастира дошао сву је орацију заборавио и тако представши гвардиану, овим речма ћуркове му преда.

Господин Пућак, моја госпођа ево вам шиље два гвардиана за лепу и поштену љубав — дабогда вам здравље — на поклон и тако даље —

Кнежевић.

Д о б о ш а р.

Петар Баканац Д. С. Ивански добшар, често је добовао за рану врбашким Јудама; једног дана позват од њи на дужност — обеси добш о врат, па хајд у село — једну форинту што је добио за бубање добша од њи, сврне у биртију и сву утуче — па онако накресан, упути се соваком добујући.

Баканац добовао је и добовао, али никад није ни уста отворио — па када се људма већ досадило чекати да чују шта је, запитају га: Петре шта добујеш? — Шта ја добујем!? идите па питајте кнеза и домина, поп Никола је већ примио капару и пије алдумаш; ето шта добујем. —

Д. Кнежевић.

Ћира. Јеси-ли чуо да смо ми у турским џеповима нашли српски новаца и то сребрњаке од пет динара. Из чега се види да Србија потпомаже Турке.

Спира. О бог те видио, та таквих сребрњака од пет динара и нема.

Ћира. До сада их није било. Али сад су их ад hoc сковали — чивутски новинари.

Ћира. А зашто се босанске званичне новине не штампашу ћирилицом?

Спира. Е па то је почаст за Србе. Филиповић држи да Срби и без новина знаду на чему су.

Ћира. Неки мудријашни говоре да вође наше војске у Босни не пасују увек за земљиште које заузимају.

Спира. И ја сам то чуо.

Ћира. Али то није истина. Јер ево н. пр. војску која се спрема на Попово Поље води ген. мајор Попенхајм, — а ко вели да то не пасује тај не зна ни шта је стратегија, ни шта је каламбурија.

Ћира. Јеси-ли чуо да је пештански Лојд отпустио српско министарство и наименовао друго.

Спира. А шта је рекао кнез Милан на то?

Ћира. Он је рекао: кад их је отпустио лојд, није нужно да их отпуштам ја. И тако је остало све по староме: министри при својим столицама, а Лојд при својим лагаријама.

Ћира. Кад сам био ономад у Бечу видио сам како су наши освојили Сарајево.

Спира. Ваљда си гледао на дурбин са Стевановог торња.

Ћира. То не, — већ сам гледао у фирстовом театору.

Спира. Па како ти се комад допада?

Ћира. Комедија ко и друга комедија.

Ћира. Како ти се допадају талијански маневри?

Спира. То је врло чудна ствар. Талијани се чине као да се шале, а ми се чинимо као да при-
мамо за шалу.

Ћира. Јеси-ли ти Спира пуриста?

Спира. Јесам да богме, пијем увек чисто вино без воде.

Ћира. Не мислим то, него пуриста у српском језику.

Спира. Та био сам с Вуком пер ту.

Ћира. Па што онда говориш „независна Србија“.

Спира. А да како ваља рећи:

Ћира. Реци „слободна Србија“ то је боље и српскије од „независне“.

Ћира. Бога ти, Спира, шта се меће у пиво кад се прави?

Спира. У пиву имаде меља —

Ћира. За то ти тако много мељеш кад се на-
дереш пива, не мож' те надговорити. **Аб.-**

Са бојишта.

Сад нам стиже баш телеграм
Са свим фришак, јоште врућ:
Да ј' у Босни наша војска
Заузела већем кључ.

Радујемо с' кључу томе
И кличемо: слава им!
— Још кад би се вацка врата
Отворити могла њим!

Онда би нам радовање
Још и виши дигло лет.
— Хај овако, хај овако,
Тужан ти је српски свет!

с.

Рачунски задатак.

Андрашија је рачунао да ће са две кумпаније начинити у Босни ред, ал ево те две кумпанија порасте на 250.000 момака. (А неред још већи него пре.)

Ако је Андрашија таки рачуница и у новцу као што је у војсци; и ако се и ту у тој препорцији превари — питање је колико ће се билијона направити од они 60 милијуна зајма?

Кајмакам!

— Јесил' чуо, Стево, да су се у Мостару побунили и убили кајмакама?

— Но, и тај више неће јести кајмака.

Аб.

Ћаво и жена.

II.

Час за часом јури, а Јуца се дури —
Ћути већ три дана као закована.
Нит' гледа на Проку, нит' му одговара.
За'рфо јој језик као брава стара.

Но и тако ђутке прсти лепе Јутке
Од госине главе често русвај праве.
Какав је то хандрак, какви беси ломе!
Није знао Прока, незнам ни ја боме.

Но свака ствар Бога има краја свога,
(Подикоја боме баш и дебелога.)

Трагови од кола на дакеко воде,
Нестане их опет код ма које воде.

Црвоточна буде растовина јака,
Кобасици дугој зуби дођу хака,
Покидају с' врпце, ужета и ланци,
Опуче се кашто и нови опанци.

Тако и стрпење мора да додија —
Ако згазиш црва а он се привија.

И Проки је женска додијала влада
Слушајте га само како збори сада:

„Хм да је излемам? толко снаге немам.
(Још би бесна хала мене измлатала.)

Ил' да је удмекам? Она ће у пако,
А ја — на вешала могу доћи лако.

Хајде нека живи. Нек је носи даба,
Биће боља кад се погурави, збаба.

А грозница, капља, старост зар не боли?
То ће бити за њу Божји апостоли.

Ал' то трпет нећу — да ме као штене
На узици воде ђуди једне жене.

Куд пукло да пукло. Ал' ђу јој покасти
Да је моја кућа још у мојој власти,

Она има снаге, ја п а м е ђу радим:
Нек нисам који сам, ако ј' не насадим.

Тако рече. То јест тек је рећи хтео.

Тек је рећи хтео, али није смео.

Но чудо је свака и мисао така

Од горопаднога овога јунака.

И ево га де већ украј пласта стоји,

И у себи чудан осветан „план“ кро и —

Кроји.. а мука га подилази свега —

Неби добар кроја ч био баш од њега.

Најзад, као кока, што дотле чепрка,

Док не ишчепрка зрице или црвка —

Тако и он нађе основе и пута:

Да открави уста тешко замрзнута.

Од радости Прока — спокојан иначе —

Гротом се церека упронице скаче.

Тад не дангубећи у собу ће прећи,

Онде жижак мали са кресивом пали.

Па заиђе шњиме по беломе данку,

Ко да тражи иглу ил' чиоду танку.

По дворишту, кући, од кута до кута

Сагиба се, мотри, цуња, тражи, лупа.

За пећком, на клупи, — у плевари, шупи.

Крај дуvara, средом — свуд тумара редом,

Јуца види то, ал' уста не помаче,
Тек га оком прати ко вретено маче,
Крвнички га мотри, разбојнички гледи,
Од радозналости све кишти, све бледи
Али — сад је крај већ... ево се одважи
Дрекну: „Шта ког беса тај једнако тражи?“

„О, фала ти боже? О ненадне среће!
Нашао сам, душо, наш'о сам га веће,
Нестаде бојазни, страх ми се испразни.
Нашао сам ипак твој јези ч и ђ красни.“

То су речи смеле. Ал' су му преселе,

Узмутише крвцу у Јуцином срцу,

Узмућена крвца у лице јој с' слила,

У мало је капља није ударила.

Јеси л' видо каде дебела пурана

На врху буњишта свог царскога стана,

На најмању ругу, заједљиве речи,

Како с' нарогуши, како с' накостреши?

Оног истог трена креста му црвена

Како дође плава, па онда зелена;

Па како се шири, како се косири,

Како с крила оба меку земљу копа?

Виш' у толко боја снаш Јуцика гори

Док се у себика за тренутак бори.

Да л' да га полије лонцем вреле воде,

Или да му нокте у лице забодеш?

Најзад, невидећи близу друго ништа,

Лети усијани жарач са огњишта,

Па тако њим луци Проку преко „њушке“,

Да је одма пао доле налеђушке.

Као брза чигра свет око њег' игра,

У крви огрезну, па и онеосвесну.

Ал' га Јуца и сад гази, чупа, бије,

Док се Прокопије освестио није,

Тад се жена врла лактом подупрла,

Па му вако тепа из „танкога“ грла.

„Аој шуго једна, а ко те научи?!

И ти би се смео самном клипка вући?

Ко је госа, море? ко у кући суди?

И ти си ми штогод, просијаче худи?!

О, ђаво у тебе!.. о гром у те пуко!..

Да си ми се таки са очију вуко!

Не дрежди ми овде, нит' бадава ждери —

У поље се вуци кудељу ми бери!

— По претима ваља таку бесну слуту —

Ручак ђу донети. Један.. два... три... путуј.

(Наставиће се.)

Из дечија света.

При некој шетњи запитам случајно неко „женско“ дете, које је по својој спољашности бар школи дорасло: за што и ти, мала, у школу не идеш? на што ми оно, без дуга размишљања, одговори: Шта ђу у школи, кад не знам читати, а најпослед: у школи је велика врућина јер сунце здраво пири“. — И опет један пример досетљивости Евине.

Н. Љ. М.

пријатељ Евин.

Из „Црвене књиге.“

10.

* Ди је магарац? — Један школски управитељ страшно је секирао учитеља, кад је дошао у школу. Учитељ науми, да му се освети. Једаред, кад ће директор доћи, скине он са зида таблу са сликама, и то баш ону, на којој је био магарац, те ту таблу обеси на зид управо спрам столице, где ће директор седити. Кад директор дође у школу и посади се на своје место, предузеће учитељ да пита децу из науке о животињама. „Кажите ми децо, ди је лав?“ Деца сва пруже руке на слику на зиду, ди је лав био. „А ди је папагај?“ Опет деца попружају руке на дотичну слику. „А ди је магарац?“ запита учитељ даље. Сва деца упру прст у господина директора, т. ј. у слику, која му је за главом висила.

11.

У школи. — Један оштроумни и логично мислећи учитељ, зада оваки рачун детету: „Кад твој отац купи 40 диња, а ти узмеш па поједеш 25, колико још остаје?“

12.

Грци. — Возио кочијаш свога господара некуд, па су путем политизирали. Разговор дође на Грке. Па колико има ти Грка? запитаће кочијаш. „Има их у данашњој Грчкој на милијон и по“, одговори господар. „Хау, па имали сваки тај Грк свој дућан?“

13.

* Познат му је. — У револуцији 1848. г. уђе Србијанац један у неку пусту кућу. Собе су биле лепо намештене, а људи се разбегали. У једној соби бејаше велико огледало. Србијанац из Шумадије — веле — није никад свога века видео огледала, нити је знао шта је то. Кад опази себе у огледалу помисли да је оно други човек, те ће му рећи: „Хеј, брате, та ти си ми познат, само не могу да се сетим из које си нахије!“

14.

Диктандо. — Диктирао учитељ деци приче из светога писма ради вежбања у писању. Диктира им оно Соломуново: „Лењивче, иди к мраву, види како он ради, пак ради и ти онако, и буди мудрији од њега.“ Једно ђаче је то овако написало: „Лењивче, иди к врагу, види како он ради, па кради и ти онако, и буди мудрији од њега. Аб.“

Р у к о в а њ е.

(по немачком).

Први пут се из очиног двора
Младић ено отиснути мора,
И по свету леденом се вिति
А све мило своје оставити.
Грли мајка мило своје цвеће
Мислиш никад пустити га не ће.
Отац му је само руку дао
И у очи оштро погледао. —
Стисак руке родитељске каже:
„Иди, сине, дужност ти налаже!“

Два се друга растављају мила
Које ј' једна тежње сјединила;
Једним духом задахнута оба
Млађано су провађали доба,
Песмом, речма, што су узносила
Да остваре сад су наумили.
Друг је другу само руку дао
И у очи оштро погледао, —
Стисак руке пријатељске збори:
„Плам у срцу не дај да изгори!“

Стоје двоје сред зелена гаја
С пун'ма грудма слатких осећаја,
Та светској се склонише галами
У самоћу жеља их одмами.
Што им срце све то јаче бије
Тајни узрок у њему се крије.
И пре нег су речи полетиле
Већ су руке склопљене им биле.
Овај благи стисак руке вели:
„Смрт једина нас ће да раздели!“

Трудан живот препун уздасања,
Препун борбе ал' и радовања
Сад свршава, на самрти лежи
Већ последњи тренутак му бежи.
Сада пружи слабу руку њојзи
Сапутници премилој својојзи,
Та по стазам' и срећа и туга
Она њему беше верна друга.
Смис'о ј' тога стиска слабачкога:
„Ох, хвала ти, звездо, жића мога“.

Д. Прерадовић. — Б.

Сведоџба.

Само кад би хтели мене да питају, ја би таки посведочио и доказао да Срби новцем потпомажу „бунтовнике“ Турке у Босни.

Али кад неће нико да ме пита ја ћу сам да им кажем. Ено сарајевски конзул Васић признаје сам, да је Хаџи Лоји поклонио тридесет дуката. А цео свет зна да је Васић Србин (бар по имену).

Стармали.

Хм!

Маџари се сами хвале да су они клин у цепаници јединства српског.

Но познато је и то, да клин сам по себи није кадар никакву цепаницу расцепити. Јер се за ту манипулацију иште још и то, да когод маљем по клину удара.

Сад се у мени рађа патриотско питање: је-ли тај (врбов) клин толико јак да издржи дотичне ударце. Да се неће, тужан, сам расцепити, — или у цепаници заглавити, — па ни маћи.

Значајно је, да код толиких привилегисаних патриота морамо баш ми (непривилегисани) и ту бригу водити.

Стармали.

○ — Господине, ви дивно играте, рече играчица своје накудрављеном „тенсеру“ на балу.“

— Ах, госпоћице, немојте ми се ругати, јуче сам на „дама“ 100 форината изгубио.

Састао се један старинар са једним уредником.

Старинар се хвали, како је он сад богат, нашао је, вели, један још нештампани рукопис, за који му већ нуде 1000 форината.

— Та то сам онда ја већ милионар постао одговори уредник. Кад ви за један само још нештампани рукопис 1000. ф. примате, да шта ћу ја добити за читаву корпу рукописа, који нити су кад штампани, нити ће се кад штампати. (Препоручујемо овај лак начин обогаћења српским уредницима.) ○

Јеси ли рад за 5 минута Цицерона од корица до корица научити? Листове искини па што између корица остане, то ће ти и слепац научити.

А. Но, како сте задовољни са вашом женом?

В. Ох, то вам је најсретнији брак, што га може бити на свету. Само је жена мало џандрљива.

А. Е богме то не ваља.

В. Ал то ми ништа не смета. Јар је тако после осам дана побегла са неким фотографом.

Фићфирић. Знате ли фрајлице, ја само кад помислим на валцер, ја сам тако луд.

Фрајлица. А мислите ли често на валцер?

Фићфирић. Увек.

Ономад увече Н. Н. је овако у бирцузу умствовао: „Ако останем овде до по ноћи, онда ће ме мој змај (тако он зове жену:) грдити. А ако одем раније кући онда ће ми се опет улагивати. Сад шта да радим?! — Остаћу до по ноћи.

Супруга. Драги муже, ти ми и не кажеш како ти се допадам у новој хаљини.

Супруг. То ћу ти тек онда моћи казати, кад ми снајдер пошаље конту.

Адвокат. Видите, то ми је мило што сте ваш процес мени поверили.

К лијенат. Е мој господине, тај мој дужник, то вам ја така преисподна хула, лопов и обешењак да му је тешко пара наћи. Зато сам тако у себи помислио: коме ћу другом да га предам него вама.

Дошао грк Дима са села сајдији у варош, па му при поведи како су му украли сат, који је пре два месеца код њега купио. Па онда избере други, мете га у џеп и пође. Сајдија га ухвати за капут, велећи му да треба и платити. „Шта?! платити!“ продере се Грк Дима, — „а зар ми нисте казали кад сам први сат купио, да ви гарантујете кроз пуне две године, — а ево није прошло ни два месеца а већ су ми га украли!

Синчић. Отац, отац, ево нашли смо једно мало дете у нашој авлији.

Отац. А зна ли говорити?

Синчић. Не зна.

Отац. Е није вајде, онда га морамо задржати у нашој кући док не научи говорити, пак ће нам ваљда казати ко су му родитељи.

Капетан. Каплару, кажите ми који је највећи глупак у нашој компанији?

Каплар. Опростите, господине, ја то не смем рећи, то би било против субординације.

ЗЛО.

Јова Марвашевић хтео да се жени и отиде попи, да га прстенује.

— А знаш ли ти „Оченаш“? запита га попа.

— Богме ја не знам.

— Хм, а знаш ли „Богородице дјево“?

— Не знам, господине, ни то.

— Хм, хм, а знадеш ли бар „вјерују“?

— Ни то нисам научио, одговори Јова.

— Е мој синко, то је зло!

— Па за то нисам ни учио, што је то зло.

Аб.

„Стармали“ излази 10. и 25. дана у сваком месецу. Годишња је цена 4 фор. За Јуни, Јули, Август и Септембар 1 ф. 34 новч. — а до краја ове године 2 ф. 34 новч. За Србију: Годишње 10 динара, на четири месеца 18 гроша, а до краја ове године 31 грош чаршијски.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шаље на адресу Др. Јов. Јовановића у Каменицу (Kamenitz per Peterwardein). Предплату пак и огласе, ваља слати на штампању А. Пајевића у Нови Сад. (Neusatz.)

Цена је огласима 5 новч. од врсте. једне

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

Сад је баш изишао из штампе

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

ЗА ГОД. 1879.

Садржај је „Орлу за 1879“:

- I. КАЛЕНДАРСКИ ДЕО брижљиво уређен, с занимљивим белешкама.
II. ПОУЧНО-ЗАБАВНИ део доноси чланке:

1. НАРОДНИ ДОБРОТВОРИ: 1. Јован Трандафил. 2. Никола Чупић. — 2. ОПИСИ НАШИХ КРАЈЕВА: 1. Залив Боко-Которски од — и — 2. Босна, Херцеговина и Стара Србија, културно-географска студија. — 3. ПРИШОВЕТКЕ: 1. Капетанов гроб, слика из нашег рата од Ђуре Јакшића. 2. Гимнастишимо! од П. В. Поповића. — 4. ПРАВНЕ ПОУКЕ: Угарски закон за мање грађ. парничке ствари, од др. П. — 5. ПЕДАГОШКЕ ПОУКЕ: Нешто о страстима и темпераментима, од проф. Ф. Обр-кнежевића. — 6. ЗДРАВСТВЕНЕ ПОУКЕ: 1. Пијаћа вода и лето, од др. Ђ. Патошевића. 2. Наши станови, од др. Л. Станојевића. — 7. ЕКОНОМСКЕ ПОУКЕ: 1. Два Фрушкогорца о виноградарству, од С. Симоновића 2. Разне корисне белешке. — 8. КЊИЖЕВНИЦИ и УМЕТНИЦИ: 1. Јубилари учитељи Панчић и Вукичевић. 2. Јарослав Чермак. 3. Светозар Ивачковић. 4. Наши покојници у год. 1877 и 1878. 9. ИСТОРИЈА НАШИХ ДАНА: Славне војсковође — 10. ПЕСМЕ ОД З. Ј. Јовановића и Љ. Ненадовића. 11. ОПИС НАШИХ СЛИКА — 12. ВАШАРИ.

Садржај овај уређен је са 39 уметнички израђених слика. 34 од ових слика су сасвим нове нити су до сада игде у којој српској књизи или листу угледале света, а израђене су за „Орла“ у Бечу, Липиској и Паризу.

Слике у „Орлу 1879“ ове су:

ЛИКОВИ: Јован Трандафил, Никола Чупић, Јосиф Панчић, Никола Ђ. Вукичевић, Јарослав Чермак, Светозар Ивачковић.

ВОЈСКОВОЂЕ: Пеко Павловић, Марко Миљанов (оба ова војводе цртао нам је пером по оригиналним фотографијама генијални К. Клич.) Ђуро Хорватовић, Голуб Бабић (цртао С. Тодоровић) и Скобељев.

РАТНЕ СЛИКЕ: а). Из ратних цртежа Стеве Тодоровића: 1. Варош Крупањ; 2. Српски логор око куле кнеза Лазара; 3. Жарково, град Момчила војводе у Ст. Србији; 4. Беле-кула крај Ниша. б). Разне друге: 5. Бегство херцеговачкога робља (од ф. Кикерца); 6. Камене батерије у Херцеговини (од Фр. Жвјержине); 7. Срби улазе у освојен град Ниш; Вирбазар на Скадарском блату; 9. Бар после лубардања; СЛИКЕ ИЗ НАШИХ КРАЈЕВА: 1. Залив Боко-Которски. 2. Град Котор. 3. Кривошијани. 4. Залив код „Верига“. 5. Црногорка на пазару у Котор. 6. Бошњак. 7. Бошњаци на састанку у раштељу. 8. Босанске овце. 9. Сарајево. 10. Требињанке. 11. Нова црква у Панчеву (2 слике) 12. Царевић Рудолф у лову по Фрушкој Гори. За насловну слику нацртало нам је генијално перо К. Клича табло:

СРБИ ПРИРОДЊАЦИ ПОМРЛИ 1877 и 1878 ГОД.

из ликова: проф. А. В. Поповића, проф. С. Недељковића, др. А. Вељкова, др. М. Радовановића, др. Ђ. Мијатовића, и М. В. Јовановића.

Календар износи 11 табака а штампан је на углађеној артији боје слонове кости.

ЦЕНА ЈЕ „ОРЛУ“ 50 НОВ. ЗА СРБИЈУ 1 ДИНАР.

Ко поручи од 10 па више комада за готов новац или поштанским поузећем томе рабатујемо 30%.

Наручбине из Аустро-Угарске иду на подписану штампарију, из Србије на књижару В. Валожића у Београду. — Уз „Орла“ такођер препоручујемо

„ЦАРИЋ“

мали календар са сликама за 1879. годину,

који стоји само 20 новч. Ко поручи за готов новац или поштарским поузећем бар 25 ком., дајемо за 12 новч. комад.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У Н. САДУ,
ИЗДАВАЛАЦ „ОРЛА“ и „ЦАРИЋА“.